

Eriävä mielipide

Seksuaalinen väkivalta on vakava ihmisoikeusloukkaus, joka kohdistuu erityisesti naisiin ja tyttöihin. Työryhmän enemmistön ehdotuksen mukaisella lainsäädännöllä on mahdollisuus parantaa monilta osin seksuaalisen autonomian ja henkilökohtaisen koskemattomuuden suojaa. Enemmistön ehdotuksessa on kuitenkin muutamia puutteita, joiden johdosta Amnesty International Suomen osasto ry jättää tämän eriävän mielipiteen.

Kansainvälisten ihmisoikeusnormien mukaan seksuaalinen väkivalta tulisi määritellä uhrin suostumuksen puutteen kautta.¹ Istanbulin sopimuksen 36 artiklan 2 kappaleen mukaan ”Henkilön on annettava suostumus vapaaehtoisesti vapaasta tahdostaan, joka arvioidaan kulloistenkin olosuhteiden mukaan.” Istanbulin sopimuksen selitysmuistiossa tarkennetaan, että syytteenpano vaatii olosuhteiden sensitiivistä ja tapauskohtaista arviointia sen selvittämiseksi, onko uhri suostunut seksuaaliseen kanssakäymiseen vapaaehtoisesti. Ehdotetussa säännöstössä kansainvälisten ihmisoikeusnormien vaatimukset on tarkoitus toteuttaa säätämällä rangaistavaksi teot, joihin toinen osapuoli ei ole osallistunut vapaaehtoisesti.

Vapaaehtoisuutta ei ehdotettujen perustelujen mukaan tule ymmärtää pakottamisen puuttumisena. Vapaaehtoista osallistumista ei kuitenkaan ole perusteluissa määritelty, vaan sen merkitys määrittyisi annettujen esimerkkien ja oikeuskäytännön pohjalta. Myöskään seksuaalisen itsemääräämisoikeuden osatekijöitä, joiden nojalla osallistumisen vapaaehtoisuutta voisi arvioida, ei ole tarkemmin eritelty. Seksuaalirikoksia koskevalla oikeuskäytännöllä on olennainen vaikutus siihen, millaiseksi seksuaalisen autonomian suoja käytännössä muodostuu. Vaarana on, että laintulkinta muodostuu sekavaksi ja epäyhdenäiseksi.

---

¹ Ks. Istanbulin sopimus, 36 (1) artikla ja CEDAW-komitean General Recommendation No. 35, kohta 33. Ks. myös Euroopan neuvoston ministerikomitean suositus No. R (2002) 5, hyväksytty 30.4.2002 ja selitysmuistio Explanatory Memorandum H/Inf (2004), kohta 35, joka vaatii valtioita säätämään rangaistuksen kaikista ilman suostumusta tapahtuvista seksuaalisista teoista, vaikka uhri ei olisi vastustellut. Ks. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tapaus *M.C. v. Bulgaria* (2003), 651, kohdat 164-166. Ks. myös kansainvälisen rikostuomioistuimen Elements of Crimes (2011), Elements 1 and 2 of the Elements of Crimes relating to the crime against humanity of rape under Article 7(1)(g)-1, s. 8, and the war crime of rape in international and non-international armed conflicts under Article 8(2)(b)(xxii)-1 (p. 28) and Article 8(2)(e)(vi)-1, s. 36-37.

Ehdotettu 5 § (seksuaalinen hyväksikäyttö)

Amnesty on yhtä mieltä työryhmän enemmistön kanssa siitä, että ehdotetun 5 §:n mukaisten tekojen tulee olla rangaistavia. Nämä teot tulisi kuitenkin sisällyttää sukupuoliyhteyden osalta raiskauksen ja muiden seksuaalisten tekojen osalta seksuaalisen kajoamisen soveltamisalaan. Ehdotettu 5 § hämärtää vapaaehtoisen osallistumisen käsitettä eikä ilmennä siinä kuvattujen tekojen moitittavuutta suhteessa luvun muihin rikoksiin.

Teot, joihin toinen ei osallistu vapaaehtoisesti, ovat ehdotuksen mukaan rangaistavia raiskauksina tai seksuaalisina kajoamisina. Tämä tarkoittaa, että seksuaalista hyväksikäyttöä koskeva säännös koskisi vain tekoja, joihin säännöksessä lueteltuun ryhmään kuuluva heikommassa asemassa oleva henkilö osallistuu vapaaehtoisesti tai joissa vapaaehtoisuuden puutetta ei kyetä näyttämään toteen.

Istanbulin sopimus edellyttää, että suostumus seksuaaliseen kanssakäymiseen annetaan ”vapaaehtoisesti vapaasta tahdosta”. Ehdotetun sääntelyn perusteella on kuitenkin epäselvää, milloin aseman hyväksikäyttö toisen taivuttelemiseksi sukupuoliyhteyteen tai seksuaaliseen tekoon on vaikuttanut heikommassa asemassa olevaan siinä määrin, ettei toisen voida katsoa muodostaneen tahtoaan vapaasti tai osallistuneen vapaaehtoisesti. Mikäli vapaaehtoinen osallistuminen määriteltäisiin kansainvälisiä ihmisoikeusnormeja mukaillen esimerkiksi niin, että se tarkoittaa henkilön osallistumista vapaasta tahdostaan ilman minkäänlaista pakkoa tai että henkilö vapaasti valitsee osallistua, tulisi ilmeiseksi, että vahvemman osapuolen käyttäessä hyväksi valta-asemaansa taivutellakseen toisen osallistumaan ei voida katsoa heikommassa asemassa olevan osapuolen muodostaneen tahtoaan vapaasti tai valinneen vapaasti osallistua. Valta-aseman väärinkäyttäminen toisen taivuttelemiseksi sukupuoliyhteyteen haittaa toisen tahdonmuodostumista siinä määrin, että se on nähtävä seksuaalisen itsemääräämisoikeuden loukkaukseksi. Ehdotettu sääntely, jonka taustaoletuksena on heikommassa asemassa olevan vapaaehtoinen osallistuminen, hämärtää siten vapaaehtoisen osallistumisen käsitettä sekä raiskauksen ja seksuaalisen kajoamisen soveltamisalaa suhteessa ehdotettuun seksuaalisen hyväksikäytön soveltamisalaan.

Sikäli kuin ehdotetulla säännöksellä katetaan tilanteita, joissa vapaaehtoisuuden puuttumista ei kyetä erikseen näyttämään toteen, voidaan kysyä, miksi tällaisia tilanteita kohdeltaisiin eri tavalla kuin väkivaltaa, uhkausta tai toisen avutonta tilaa hyväksikäyttäen toteutettuja raiskauksia. Ehdotuksen mukaan nämä jälkimmäiset tilanteet mainittaisiin erikseen 1 §:n 2 momentissa, koska momentissa tarkoitettuja tekoja pidetään sellaisenaan moitittavina ja raiskaukseksi itsenäisesti luonnehdittavina, jolloin vapaaehtoisuuden puuttumisen erillistä osoittamista voidaan pitää tarpeettomana. Saman logiikan tulisi päteä myös valta-asemaa väärinkäyttäen toteutettuihin seksuaalisen väkivallan tekoihin. Ehdotettu 5 § vaatii tekijältä aktiivisuutta: aseman hyväksikäyttöä ja taivuttelua. Tämä hyväksikäyttö on itsessään moitittavaa ja aiheuttaa sen, ettei toinen osapuoli voi vapaasti muodostaa tahtoaan. Ehdotetun 5 §:n mukaisissa tilanteissa jouduttaisiin siis erikseen arvioimaan heikommassa asemassa olevan henkilön vapaaehtoisuutta sen sijaan, että se voitaisiin olettaa tekotavan nojalla, kuten ehdotetun 1 §:n 2 momentin tilanteissa. Suhteessa 1 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaisiin tilanteisiin, joissa tekijä hyväksikäyttää uhrin kyvyttömyyttä muodostaa tai ilmaista tahtoaan, ehdotetun 5 §:n mukaisiin tilanteisiin sisältyy tekijän käyttäytymisen moitittavuutta lisäävä seikka: ehdotettu 5 § edellyttää, että tekijä aktiivisesti ja tahallisesti käyttää hyväkseen valta-asemaansa, kun taas 1 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaisissa tilanteissa riittää, että tekijä hyväksikäyttää tilannetta tai olosuhteista johtuvaa asianomistajan tilaa.

Mahdollisuus valta-aseman hyväksikäyttöön tarkoittaa, ettei tekijällä välttämättä ole tarvetta turvautua väkivaltaan tai uhkukseen tai uhrin avuttoman tilan hyväksikäyttämiseen. Valta-asemassa oleva tekijä voi käyttää hyväkseen toisen osapuolen luottamusta. Luottamuksen rikkominen on omiaan tekemään väkivallan teosta jopa vahingollisempaa kuin muilla tavoin toteutettu väkivalta. Tässä suhteessa valta-aseman väärinkäyttö voi siten olla vahingollisempaa ja puuttua seksuaaliseen itsemääräämisoikeuteen rankemmin kuin esimerkiksi uhkauksen käyttö, joka olisi ankarammin rangaistavaa. Luottamuksen rikkoutumisen vahingollisuuden takia myös Istanbulin sopimuksen 46 artiklan mukaan valta-aseman väärinkäytön tulisi muodostaa tekoa raskauttava seikka. Esimerkiksi korkein oikeus on katsonut, että perhe- ja lähisuhdeväkivaltarikoksissa uhrin ja tekijän ollessa epätasavertaisessa asemassa teko on omiaan aiheuttamaan erityistä vahinkoa, mikä puoltaa rangaistuksen ankaroitamista (KKO:2002:2, KKO:2012:9 kohdat 6-7, KKO:2018:22 kohta 16, KKO:2020:20). Korkein oikeus on viitannut myös osapuolten luottamuksellisen suhteen merkitykseen teon vahingollisuutta lisäävänä seikkana (KKO:2012:9 kohta 7). Suomen lainsäädännössä kuitenkin tietynlaisen valta- ja luottamusaseman väärinkäyttöä kohdeltaisiin vastaisuudessakin tekoa lieventävänä seikkana suhteessa muihin seksuaalisen väkivallan muotoihin.

Valta-aseman tuottama mahdollisuus olla turvautumatta väkivaltaan, uhkukseen tai avuttoman tilan hyväksikäyttöön on otettu huomioon 12-15-vuotiaiden lasten osalta, sillä lapsenraiskaukseksi määriteltäisiin myös sukupuoliyhteydet, joihin olennaisesti vanhempi ja kypsempi osapuoli aktiivisesti taivuttelee, houkuttelee tai kehottaa nuoremman (ehdotetun 12 §:n 2 kohdan b alakohta; seksuaalisen kajoamisen lapseen osalta vastaavasti). Nuorempien lasten kohdalla otettaisiin siis huomioon, että kyky suostua pätevällä tavalla seksuaaliseen kanssakäymiseen kehittyy iän myötä, mutta toisen henkilön ollessa suuren ikäeron myötä valta-asemassa, ei lapsi voi pätevästi suostua. Myös muissa tilanteissa, joissa toinen osapuoli on valta-asemassa, tämä valta-asema vaikuttaa heikommassa asemassa olevan kykyyn muodostaa vapaasti tahtonsa, vaikkakaan valta-aseman olemassaolo ei itsessään poissulje vapaata tahdonmuodostusta tai vapaaehtoista osallistumista. Näin ollen tarkoitus ei olekaan tehdä seksuaalisesta kanssakäymisestä rangaistavaa kaikissa tilanteissa, joissa toinen henkilö on valta-asemassa, vaan ainoastaan tilanteissa, joissa valta-asemassa oleva tahallisesti ja aktiivisesti väärinkäyttää asemaansa. Tällaisista seksuaalisen väkivallan teoista ei tulisi rangaista lievemmin kuin muunlaisista teoista, joihin uhri ei osallistu vapaaehtoisesti.

Ehdotettu säännös koskee haavoittuvassa asemassa olevia henkilöitä, kuten 16-17-vuotiaita nuoria, sairaita, vammaisia sekä muutoin toisista riippuvaisessa asemassa olevia. Näiden henkilöiden voi olla tavallista vaikeampaa ilmaista kieltäytymistä, jolloin myöntyvääkään vastausta ei voida automaattisesti pitää vapaaehtoisuutta osoittavana. Ei ole perusteltua, että tällaisiin henkilöihin kohdistuvat seksuaalisen väkivallan teot olisivat lievemmin rangaistavia kuin muunlaiset, raiskauksiksi ja seksuaalisiksi kajoamisiksi määritellyt teot. Suomi on saanut tästä myös moitteita. Vuonna 2019 Istanbulin sopimuksen toimeenpanoa valvova GREVIO-asiantuntijaryhmä totesi, että kyky suostua seksuaaliseen kanssakäymiseen riippuu useasta seikasta, mukaan lukien riippuvuudesta ja osapuolten välisestä suhteesta. GREVIO totesi, että nykyinen seksuaalista hyväksikäyttöä koskeva pykälä johtaa siihen, että valta-asemaa väärinkäyttäen toteutetut raiskaukset on kriminalisoitu lievempänä rikoksena kuin raiskauksena rangaistavat teot.² Vuonna 2016 CEDAW-komitea totesi, ettei Suomi ollut tehnyt konkreettisia toimia varmistaa seksuaalisen autonomian suojan tapauksissa, joissa ilman uhrin suostumusta tapahtuvat teot toteutetaan valta-asemaa hyväksikäyttäen, esimerkiksi silloin, kun raiskaus kohdistuu suljetussa lai-

---

² Group of Experts on Action against Violence against Women and Domestic Violence (GREVIO), Baseline Evaluation Report on Finland, GREVIO/Inf(2019)9, kohta 166. <https://rm.coe.int/grevio-report-on-finland/168097129d>

toksessa asuvaan naiseen. Suomi ei myöskään ollut toteuttanut suositusta tällaisista teoista langetettavan rangaistuksen yhtenäistämiseksi raiskauksesta langetettavien rangaistusten kanssa.³

GREVIO ja CEDAW-komitea ovat siis kiinnittäneet huomiota siihen, ettei erilaisten raiskausten uhrien välille luoda hierarkiaa, jossa yhdellä tavalla toteutettu raiskaus tai seksuaalinen kajoaminen olisi lähtökohtaisesti moitittavampi kuin toinen. Esimerkiksi väkivallalla tai uhkauksella toteutettua raiskausta (ehdotetun 1 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaista raiskausta) on lähtökohtaisesti pidettävä yhtä moitittavana kuin raiskausta, jossa hyväksikäytetään toisen kyvyttömyyttä muodostaa tai ilmaista tahtonsa (ehdotetun 1 §:n 2 momentin 2 kohdan mukainen raiskaus), jota puolestaan olisi lähtökohtaisesti pidettävä yhtä moitittavan kuin raiskausta, joka kohdistuu henkilöön, joka muutoin ei osallistu vapaaehtoisesti (ehdotetun 1 §:n 1 momentin mukainen raiskaus). Ehdotetuissa perusteluissa todetaankin korkeimman oikeuden linjauksen mukaisesti, ettei eri tekotapojen välille ole tarkoitus tehdä lähtökohtaista moitittavuuseroa. Tätä periaatetta on kuitenkin sovellettava myös valta-asemaa väärinkäyttäen toteutettuun raiskaukseen.

5 §:ään ehdotetut muutokset suhteessa nykysääntelyyn ovat myös omiaan hämärtämään säännöksen tarkoitusta. Ensinnäkin, 4 kohtaan on tarkoitus lisätä täsmennys, että rangaistavaa olisi sellaisen henkilön riippuvuuden hyväksikäyttö, joka on toisesta riippuvainen hoitosuhteen tai henkisen valta-aseman vuoksi. Aiemmin erityinen riippuvuussuhde on voinut syntyä myös muutoin kuin hoitosuhteen tai henkisen valta-aseman vuoksi. On epäselvää, onko tarkoituksena kaventaa rangaistavan käyttäytymisen alaa vai siirtää muunlaista valta-asemaa hyväksikäyttäen toteutetut teot rangaistaviksi raiskauksina tai seksuaalisina kajoamisina. Mikäli tarkoitus on kaventaa rangaistavan käyttäytymisen alaa, ehdotus on ristiriidassa lainsäädännön muun kehityssuunnan kanssa. Muilta osin seksuaalisen itsemääräämisoikeuden suoja on pyritty parantamaan, rangaistavan käyttäytymisen alaa kasvattamaan ja aiemmin lievemmin rangaistavia tekoja siirtämään ankarammin rangaistaviksi. Mikäli tarkoitus on sen sijaan rangaista esimerkiksi taloudellista riippuvuutta hyväksikäyttäen toteutetuista raiskauksista 1 §:n 1 momentin nojalla, on kysyttävä, miksi sama ei päisi muihin valta-asemaa hyväksikäyttäen toteutettuihin tekoihin.

Toiseksi, 3 kohdasta on tarkoitus poistaa tapaukset, joissa henkilön kyky ilmaista tahtoaan on sairauden, vammaisuuden tai muun heikkoudentilan vuoksi olennaisesti heikentynyt. Ehdotuksen mukaan heikentyneeseen tahdonilmaisukykyyn liittyviä tapauksia arvioitaisiin jatkossa raiskauksina tai seksuaalisina kajoamisina, jos henkilön kyky ilmaista tahtoaan on heikentynyt siten, ettei toinen osapuoli voi todeta hänen osallistumisestaan seksuaaliseen tekoon vapaaehtoiseksi. Kun vapaaehtoista osallistumista ei kuitenkaan ole tarkemmin määritelty, kokonaan rankaisematta saattaisivat jäädä teot, joissa tekijä on tahallisuuden edellyttämällä tavalla tietoinen tahdonilmaisukykyyn olennaisesta heikkenemisestä, mutta ei kuitenkaan tahallisuuden edellyttämällä tavalla havaitse vapaaehtoisuuden puuttumista. Ehdotettu muutos voisi siis kaventaa rangaistavan käyttäytymisen alaa. Ehdotuksessa ei myöskään perustella, miksi sellaisissa tilanteissa, joissa tekijä huomaa uhrin tahdonmuodostuskyvyn olevan olennaisesti heikentynyt, tekijää rangaistaisiinkin lievemmin seksuaalisesta hyväksikäytöstä. Myös tahdonmuodostuskyky on vapaaehtoiselle osallistumiselle olennainen ennakkoehto.

Ehdotettu 5 § on kokonaisuudessaan epälooginen ja aiheuttaa sekavuutta sääntelyyn, joka muutoin perustuu vapaaehtoisen osallistumisen käsitteelle.

---

³ Letter from Xiaoqiao Zou, Rapporteur on Follow-up on Concluding Observations of the Committee on the Elimination of Discrimination against Women, to the Permanent Representative of Finland to the United Nations Office at Geneva, 10 August 2016, YH/follow-up/Finland/64, s. 2–3.
https://tbinternet.ohchr.org/Treaties/CEDAW/Shared%20Documents/FIN/INT_CEDAW_FUL_FIN_24829_E.pdf

Ehdotettu 5 § voisi lieventää muutoin jyrkältä tuntuva eroa rankaisemattoman teon ja suhteellisen ankarasti rangaistavan raiskauksen tai seksuaalisen kajoamisen välillä. Se lieventäisi tätä eroa kuitenkin ainoastaan joidenkin uhrien osalta, heidän vahingokseen. Seksuaalisen hyväksikäytön pykälää ei tule käyttää erilaisten rangaistavien tekojen porrastamiseen niin, että haavoittuvassa asemassa oleviin ihmisiin kohdistuvat teot olisivat lievemmin rangaistavia.

Sikäli kuin ehdotettu säännös kattaisi tilanteita, joissa molemmat osapuolet osallistuvat vapaaehtoisesti, voidaan kysyä, miksi kyseiset teot olisivat lainkaan rangaistavia, ottaen huomioon, että nuorten kyky päättää itsenäisesti seksuaalisesta kanssakäymisestä kehittyy asteittain ja myös sairailta, vammaisilla, vanhuksilla, riippuvaisessa asemassa olevilla ja muilla ihmisillä on oikeus päättää itse omasta seksuaalisesta käyttäytymisestään, kunhan he eivät loukkaa muiden vastaavaa oikeutta. Jos kyse on tilanteista, jotka ovat yleisesti ottaen vahingollisia uhrille ja siten loukkaavat seksuaalista koskemattomuutta, olisi perusteltava, miksi tätä vahingollisuutta pidetään lähtökohtaisesti vähemmän vakavana kuin raiskaukseen tai seksuaaliseen kajoamiseen sisältyvää loukkausta.

Lapsiin kohdistuvista rikoksista

Ehdotetut säännökset lapsiin kohdistuvista rikoksista sisältävät kolmiportaisen säännösten, jossa 14 § (sukupuolilyhteys lapsen kanssa) ja 17 § (lapsen kohdistuva seksuaalinen teko) voidaan nähdä 12 §:n (lapsenraiskaus) ja 15 §:n (seksuaalinen kajoaminen lapseen) lievinä tekemuotoina. Nykysääntelystä poiketen ehdotetulla sääntelyllä annettaisiin rikosnimikkeen valinnassa merkitystä lapsen omalle aloitteellisuudelle suhteessa vanhempaan osapuoleen, sillä vanhemman osapuolen aloitteellisuus (kehottaminen, taivuttelu tai houkuttelu) olisi rangaistavaa 12 §:n b-alakohdan ja 15 §:n b-alakohdan nojalla. Tällainen kehityskulku ei ole toivottavaa, sillä vastuun lapsen häiriöttömästä kehityksestä on oltava vanhemmalla, erityisesti aikuisella, osapuolella. Kun kyse on teoista, jotka vahingoittavat lapset kehitystä, Amnesty International Suomen osasto ry katsoo, että säätelyssä ei tule antaa näin suurta painoarvoa lapsen aloitteellisuudelle. Lapsia koskeva sääntely voitaisiin rakentaa sisällöllisesti nykyistä lapsen seksuaalista hyväksikäyttöä koskevaa sääntelyä muistuttavaksi, mutta niin, että sukupuoliyhteyden sisältävät teot olisi määritelty raiskausrikoksiksi ja muut seksuaaliset teot kajoamisrikoksiksi. Rangaistuksen oikeasuhtaisuuden varmistamiseksi olisi rangaistusasteikkojen oltava riittävän laajoja.

Ehdotetuissa 12 §:n b-alakohdassa, 14 §:ssä, 15 §:n b-alakohdassa sekä 17 §:ssä ehdotetaan säädettäväksi, että tarkemmin määritelty teko on rangaistava tietyissä tilanteissa, kun *osapuolten iässä ja henkisessä kypsyydessä* on olennainen ero. Ehdotettujen perustelujen mukaan sekä ikä- että kypsyseron edellyttämisen tarkoituksena olisi välttää se, että kypsyseroa arvioitaisiin myös ikäeron ollessa vähäinen. Ehdotettujen perustelujen mukaan tämä olisi laillisuusperiaatteen kannalta ongelmallista ja saattaisi johtaa asianomistajan kypsyden tarpeettomaan selvittämiseen. Perustelujen mukaan säännöstä olisi tarkoitus tulkita siten, että olennainen ero henkisessä kypsyydessä oletettaisiin, jos iässä on olennainen ero, mutta ikäeron ollessa vähäisempi olisi arvioitava erikseen myös henkistä kypsyttä.

Ehdotettu tulkinta on ehdotetun lain sanamuodon vastainen. Perusteluissa ehdotettu rangaistavuuden ala olisi laajempi kuin lain sanamuodon mukainen rangaistavuuden ala, sillä perustelujen mukaan riittäisi, että osapuolten iässä olisi olennainen ero, kun lain sanamuoto edellyttää eroa sekä iässä että henkisessä kypsyydessä. Rikosoikeudellisen laillisuusperiaatteen mukaan rangaistavuutta on tulkittava supistavasti, ja siten perusteluilla voidaan supistaa, mutta ei laajentaa, rangaistavuuden alaa suhteessa lain sanamuotoon. Amnesty International Suomen osasto ry pitää laillisuusperiaatteen kannalta ongel-

mallisempänä ehdotusta lain sanamuodon vastaisesta tulkinnasta kuin sitä, että henkilön olisi sukupuoliyhteyteen tai muuhun seksuaaliseen tekoon ryhtyessään arvioitava myös toisen osapuolen henkistä kypsyttä. Ehdotus merkitsisi tältä osin myös eroa nykyisen lain sanamuotoon, jonka mukaan teko voi olla rangaistava, vaikka eroa olisi vain iässä taikka henkisessä tai ruumiillisessa kypsydessä (nykyinen rikoslain 20 luvun 7 a §, rajoitussäännös). Tapaukset, joissa osapuolten iässä ei ole olennaista eroa eikä henkisessä kypsydessä olevan eron olennaisuus ole kypsemmän osapuolen ennakoitavissa, olisi lakia joka tapauksessa tulkittava syytetyn eduksi ja rangaistavuutta rajoittaisi myös tahallisuusedellytys.

Lisäksi ehdotettu sanamuoto mahdollistaisi sen, että rikoksesta epäilty tai syytetty olennaisesti vanhempi osapuoli argumentoisi nuoremman osapuolen olevan ikäistään merkittävästi kypsempi ja väittäisi vaatimuksen olennaisesta erosta osapuolten henkisessä kypsydessä jäävän täyttymättä. Tällainen argumentointi on itsessään haitallista uhrin syyllistämistä, jota ei pidä sallia. Enemmistön perustelujen mukaan säännöksellä olisi nimenomaan tarkoitus estää asianomistajan kypsyden tarpeeton selvittäminen tapauksissa, joissa ikäero on vähäinen. Ehdotetun säännöksen sanamuoto kuitenkin vaatisi (ainakin silloin, kun syytetty esittäisi tätä koskevan väitteen) asianomistajan kypsyden selvittämistä huomattavasti ongelmallisemmissa tilanteissa eli silloin, kun ikäerokin on olennainen. Tällaista argumentointia ei voida tehokkaasti perusteluilla rajoittaa, jos lain sanamuoto sen sallii, koska tämä vaarantaisi rikoksesta syytetyn puolustautumismahdollisuudet sekä oikeusturvan.

Ehdotettujen perustelujen nojalla teko voisi olla rangaistava, kun ikäeroa ei voida suoraan todeta olennaiseksi, mutta ero henkisessä kypsydessä olisi sitä. Myös tällainen tulkinta olisi ehdotetun lain sanamuodon vastainen.

Kyseiset säännökset tulisi laatia siten, että lain sanamuodossa edellytetään olennaista eroa osapuolten iässä *tai* henkisessä kypsydessä. Soveltamista voisi tällöin perusteluilla rajoittaa niin, ettei eroa henkisessä kypsydessä tarvitsisi arvioida sellaisissa nuorten välisissä suhteissa, joissa ikäero on vähäinen ja molemmat ovat osallistuneet vapaaehtoisesti. Tällaisissa tapauksissa teon arvioiminen rikoksena voisi olla itsessään haitallista.